

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XIV. Vtilitates practicæ ex notitia peccati originalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

peret curcatur? Unde manifestum est, eos qui huic resistunt tam perspicua veritate, non intelligere omnino, quia locutione dictum sit, quod omnes homines vult Deus salvos fieri; cum tam multi salvi non fiant, non quia ipsi, sed quia Deus non vult, quod sine caligine manifestatur in parvulis.

209 Unde S. Thomas 2. 2. q. 2. a. 5. ad 1. de adultis generaliter pronuntiat, post Augustinum: *Auxilium* (supernaturale) quibuscumque divinitus datur, misericorditer datur; quibus autem non datur, ex iustitia non datur; in poenam precedentis peccati, & saltem originalis peccati, ut Augustinus dicit in l. de corrept. & grat.

210 Carnis denique concupiscentiam, seu libidinem, naturalem non esse homini, non existenti in statu naturae corruptae, utpote inordinatam & malam seu vitiosam, probatur, tum quia peccato militat, ejusque ergo est. Tum quia contra eam pugnare debemus. Tum quia est malum, à quo liberari, Sancti efflagitant, sicut & Ecclesia, dicendo, *carnis terat superbiam potus cibique parcitas*. Tum quia Deo displicet, ut multis locis Augustinus docet. Tum quia non est naturae proprietas, sed corruptio perduellioque naturae. Unde concupiscentia à S. Augustino l. 1. de nupt. & concup. c. 7. dicitur esse instar morbi, & ab eodem l. 6. contra Julian. c. 17. æquiparatur febrì: quemadmodum enim febris in humorum distemperie & inordinatione consistit; sic concupiscentia in deordinatione potentiarum animae. Et ratio à priori est, quia potentiae omnes & appetitus creati sunt ut subint & obediant rationi, agantque dependenter ab illa: concupiscentia autem movet & inclinat potentias & appetitus ad agendum independentem à ratione; motus namque concupiscentiae, sive feratur in objectum licitum, v. g. cibum, potum necessarium, actum conjugalem, &c. sive in illicitum, inclinat ad illud, non quia ratio dicat, sed quia delectationem quaerit, sine ullo respectu ad rationem. Et ideo rebellionem carnis Ecclesia, in oratione supradicta, carnis superbiam vocat: quia inordinationem committit, similem illi, quam committunt famuli, ex superbia nolentes obedire & subesse Superioribus. Ideo etiam ab Augustino non uno loco rursus vocatur *pestis & contagio*.

211 Haec omnia illustrabit Augustini hac de re disputatio cum Juliano. Dicebat Julianus, concupiscentiam in se esse bonam, Deique opus, solumque ipsius abusum esse culpandum. Videant Adversarii, an non id ipsum dicant. Juliani verba ista refert Augustinus l. 3. contra Julian. c. 22. *Concupiscentia naturalis qui modum tenet, bono bene utitur; qui modum non tenet, bono male utitur; qui autem etiam ipsum modum sanctae virginitalis amore contempserit, bono melius non utitur*. Augustinus contra non abusum tantum, sed concupiscentiam ipsam dicebat malam. Ego vero sic ad

irra ista respondeo; concupiscentia carnalis qui modum tenet, malo bene utitur; qui modum non tenet, malo male utitur; qui autem etiam ipsum modum sanctae virginitalis amore contempserit, malo melius non utitur. In hac controversia de bene utendo, utrum bono, an malo, tota inter nos causa versatur.

Confirmat sententiam suam Augustinus, Julianumque impugnat 1°. hac ratione: virtus continentiae reprimat motus concupiscentiae, contra eosque pugnat. Ergo concupiscentiae est mala. Nulla pugna (ait l. 5. contra Julian. c. 5.) est sine malo: quando enim pugnatur, aut bonum pugnat & malum; aut si duo bona inter se pugnent, ipsa pugna est magnum malum. Igitur concupiscentia, saltem propter rebellionem contra continentiam, est mala; alterutrum enim ex pugnantibus est malum; continentia vero concupiscentiam aggreddens culpam non potest; cum vincenda sit libido, ut paulo ante dixerat; atque ut vincatur, ei resistendum esse & repugnandum, & ego dico, & tu... adhuc non evigilas, ut intelligas nostram naturam non esse, sed vitium, contra quod virtute pugnatur?

2°. sententiam suam confirmat altera ratione: quia concupiscentia ad objectum suum trahit independentem à ratione. Sive enim licitum sit objectum, sive illicitum, æqualiter trahit & movet. Unde l. 4. c. 14. *Libido* (inquit) *sentiendi, de qua nunc agimus, est quae nos ad sentiendum, sive consentientes mente, sive repugnantes, appetitu voluptuarius carnalis impellit*. Et c. 2. probat malitiam ipsius, quia quod ipsa concupiscentia facit, sive ad licitum, sive ad illicitum indifferenter ardescere, inique malum est.

Arque hinc inferit, omne id quod ex concupiscentia fit, male fieri, etiam si secundum se licitum esset ac bonum; quodque, si conjuges sint sancti, sanctæque opus exercent conjugale, nihil unquam sint facturi ex concupiscentia: si summum culmen obtineant pudicitiae conjugalis, faciant boni aliquid per illam, quamvis nihil faciant propter illam.

Hinc patet, ea quae diximus de concupiscentia plurimum servare ad praxim: quia ex iis clarè intelligitur, inordinatum esse obedire concupiscentiis, animabusque timoratis displicere debere motus concupiscentiae, iisque cohibendis allaborandum esse, licet nullum esset periculum consensus in peccatum: quia tenemur equidem illud omne cohibere, quod inordinatum est, Deoque displicere cognoscimus.

Objectiones duas, unam ex Concilio Tridentino, alteram ex Bulla Pii V. contra Bajum solutas habes supra n. 25. 26. & seqq.

CAPUT XIV.

Utilitates practicae ex noitia peccati originalis.

Doctor Huyghenius in observationibus suis de peccato originali rectè monet, populum

populum specialiter instruendum de peccato originali, eò quòd non sufficiat generaliter ipsum instrui, quòd Christus mortuus sit, ut nos liberaret à servitute diaboli, in quam nos primi parentes conjecerunt, per esum fructus vetiti. Nam quia *in causa duorum hominum, quorum per unum venundati sumus sub peccato, per alterum redimimur à peccatis; per unum præcipitati sumus in mortem, per alterum liberamur ad vitam; quorum ille nos in se perdidit, faciendo voluntatem suam, non ejus à quo factus est; iste nos in se salvos fecit, non faciendo voluntatem suam, sed ejus à quo misus est: in horum (inquam) duorum hominum causa propriè fides Christiana consistit*, inquit Augustinus l. 2. de peccato originali c. 24. Unum proinde ex præcipuis, de quibus populus Christianus specialiter instruendus est, peccatum est originale, ob rationes sequentes.

- 218 Prima est, quia, sine noticia peccati originalis, non facis percipitur mysterium redemptionis nostræ: utpote quæ præsupponit captivitatem, maximè vastam illam, quæ universum genus humanum à momento suæ conceptionis detinetur sub captivitate peccati & diaboli.
- 219 Secunda, quia per notitiam illam fideles discunt soli divinæ misericordiæ adscribendum esse, quòd cum infinitis aliis in peccato originali extinctis, in infernum præcipitati non sint, antequam baptizati.
- 220 Tertia, per notitiam peccati originalis, pœnarumque illius in altera vita, cohiberi nata

est parentum negligentia, in sollicitè cavendo, ne proles extinguatur in utero; ne abortus procuretur; ne fortis matrum passionibus præmaturè effundatur, &c.

Quarta, per eandem notitiam fideles facile intelligunt, tot parvulorum miserias quoad corpus & animam, Deo adscribendas non esse, sed originali peccato.

Quinta, facile etiam per eam intelligunt, tot ignorantias nostras, tot concupiscentias, tantæque ad malum propensiones, & inordinatas passiones, atque ad resistendum imbecillitates, ex eodem provenire.

Sexta, per notitiam etiam peccati originalis, memoratorumque effectuum ipsius, facile convincuntur de obligatione, quæ adstringuntur ad tam bonam puerorum suorum educationem, ut suis ipsos instructionibus adversus effectus istos vigilanter præmuniant.

Septima, per eandem facile demonstratur justitia divini judicii, quo tot olim Gentes permisit, atque etiamnum permittit ingredi vias suas, sine noticia rerum ad salutem pertinentium.

Octava, per eam facile tandem cognoscitur, nemini justam esse causam conquerendi de defectu gratiæ ad ista vel illa peccata vitanda, vel præcepta implenda: cuicumque enim gratia necessaria conceditur, ex pura Dei misericordia conceditur, cuicumque denegatur, ex justitia negatur, in pœnam præcedentis peccati, saltem originalis, prout S. Thomam cum Augustino docentem vidimus capite præcedenti.

P A R S I V.

De peccato omissionis. Deque causis à peccato actuali excusantibus.

C A P U T P R I M U M.

Peccatum omissionis externum tunc demùm committitur, dum tempus est ponendi actum præceptum; internum verò, dum expressè quis, vel interpretativè vult omittere.

Rima pars assertionis constat ex doctrina S. Thomæ p. 1. num. 238. relata. Secunda pars clara est, quia eo ipso quo homo vult omittere actum præceptum, peccare vult peccato omissionis. Unde peccatum internum omissionis, Sacri v. g., die sabbathi incurrit, qui tunc statuit omittere Sacrum die Dominico. Per consequens ille qui die sabbathi ire statuit venatum in locum remotum, de factoque ad venationem discedit, prævidens secururam inde Sacri omissionem die Dominico, non solum peccat volendo illam omissionem, sed & cum ea voluntate discedendo.

Quia discessus est causa effectivæ omissionis Sacri præcepti, ideòque participat malitiam ipsius. Sicut & omnis actus taliter impossibilis cum actu præcepto, ut reddat hominem impotentem adimplere præceptum, etiam pro casu quo ipsum pœniteret voluntatis omittendi actum præceptum. Quia ad hoc se impotentem reddendo, voluntatem obfirmat in malo; novum proinde peccatum incurrit voluntatis resipiscere nolentis. Exemplum est in eo qui factâ resolutione omittendi horas, toto navigationis tempore, consensâ navi, Breviarium in mare projicit.